

IV

(Oplysninger)

OPLYSNINGER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER, ORGANER,
KONTORER OG AGENTURER

RÅDET

Fælles rapport 2015 fra Rådet og Kommissionen om gennemførelse af nye rammer for det europæiske samarbejde på ungdomsområdet (2010-2018)

(2015/C 417/03)

Unge sociale og menneskelige kapital er et af Europas største, fremtidige aktiver. Den Europæiske Union og dens medlemsstater er nødt til at investere i det potentiale, som 90 millioner unge europæere repræsenterer i form af færdigheder, kreativitet og mangfoldighed.

Den økonomiske krise har især ramt Europas unge hårdt. Den har udvidet kløften mellem dem, der har mange, og dem, der har få muligheder. Nogle unge er i stigende grad udelukket fra det sociale og samfundsmæssige liv. Endnu værre er det, at nogle er i risiko for afkobling fra samfundet, marginalisering og endda voldelig radikaliserings.

Derfor arbejdede Kommissionen og medlemsstaterne fortsat sammen i perioden 2013-2015 for at forbedre unges beskæftigelsesegnethed, deres integration på arbejdsmarkedet, deres sociale inklusion og deltagelse i samfundet. I lyset af den voksende socioøkonomiske kløft skal den førte politik blive ved at tackle de alvorlige sociale problemer, som mange unge står over for. Vi er nødt til at finde bæredygtige løsninger på arbejdsløshed, styrke den sociale inklusion og forebygge voldelig radikaliserings. Dette kræver et mere systematisk samarbejde på tværs af en lang række politikområder både på EU-plan og i medlemsstaterne, f.eks. inden for beskæftigelse, uddannelse, ikkediskrimination, socialpolitik, ungdomspolitik samt statsborgerskab (herunder unionsborgerskab), men også kultur, idræt og sundhed.

I 2016-2018 bør rammerne for samarbejdet på ungdomsområdet ⁽¹⁾ sigte mod at styrke flere og flere forskellige unge, især dem der er i fare for udstødelse af samfundet. Målet skal være at hjælpe dem med at finde job af høj kvalitet og deltage i det sociale liv. EU-støtte under programmet Erasmus+ vil supplere det politiske samarbejde om ungdomsarbejde, frivilligt arbejde og deltagelse i det demokratiske liv. Gennem andre instrumenter, såsom Den Europæiske Socialfond (ESF) og ungdomsbeskæftigelsesinitiativet, vil der blive givet støtte til initiativer, der er rettet mod integration af unge på arbejdsmarkedet og udvikling af deres menneskelige kapital.

1. Indledning

EU støtter unges beskæftigelse, beskæftigelsesegnethed og sociale inklusion gennem forskellige initiativer, navnlig under dagsordenen for beskæftigelse, vækst og investeringer, Europa 2020-strategien og gennem EU's fonde, såsom Erasmus+, ESF og ungdomsbeskæftigelsesinitiativet.

EU støtter, koordinerer og supplerer desuden medlemsstaternes initiativer gennem en samarbejdsramme på ungdomsområdet i overensstemmelse med artikel 6 og 165 i TEUF (traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde). Samarbejdsrammen opfordrer EU og medlemsstaterne til at:

— skabe flere og lige muligheder for alle unge inden for uddannelse og på arbejdsmarkedet og

(¹) Rådets resolution af 27. november 2009 om nye rammer for det europæiske samarbejde på ungdomsområdet (2010-2018) (EUT C 311 af 19.12.2009, s. 1).

— fremme aktivt medborgerskab, social inklusion og solidaritet for alle unge.

Gennem initiativer, der omfatter indsamling af undersøgelsesresultater, gensidig læring og dialog med unge, støtter samarbejdsrammen handling inden for otte områder: uddannelse, beskæftigelse og iværksætterkultur, sundhed og trivsel, deltagelse i samfundet, frivilligt arbejde, social inklusion, unge og verden samt kreativitet og kultur.

Denne rapport evaluerer de fremskridt, der er sket hen mod samarbejdsrammens mål og prioriteringer i perioden 2013-2015 baseret på en vurdering af unges situation samt de politiske foranstaltninger, der er truffet både på EU-plan og i medlemsstaterne.

2. Unge europæere i dag ⁽²⁾

Siden 2013 har krisen til stadighed haft store virkninger for unge. Overgangen fra barn til voksen er blevet mere kompleks og individualiseret, hvilket er en tendens der er steget markant siden 2008. Disse overgange er præget af store ændringer — fra uddannelse til arbejde, fra at være finansielt afhængig til selv at administrere og styre sit budget — samt et behov for selvstændighed, der gør unge sårbare over for skiftende økonomiske, sociale og miljømæssige forhold. Politikker bør støtte unge i denne proces og hjælpe dem med at realisere deres fulde potentiale.

Oplysningerne nedenfor giver et øjebliksbillede af situationen for unge i alderen 15-29 år ⁽³⁾.

Denne generation af unge er bedre uddannet end forrige generationer ...

Uddannelsesindikatorer viser en positiv udvikling. Selv om der stadig er betydelige forskelle inden for EU, er skolefrafaldet blevet reduceret ⁽⁴⁾.

Andelen med en videregående uddannelse steg fra 33,8 % i 2010 til 37,9 % i 2014 ⁽⁵⁾. Selv om der i EU var en stigning i arbejdsløsheden for personer med en videregående uddannelse, er tallet stadig meget lavere end for personer med de laveste uddannelsesniveauer. Men også denne gruppe kan blive konfronteret med underbeskæftigelse og det at være overkvalificeret set i forhold til mulighederne på arbejdsmarkedet.

Mange unge skaber sociale netværk, der kombinerer global konnektivitet med lokal forankring: 82 % benyttede sig af online sociale netværk i 2014. Unge deltager i politik på nye måder, ofte gennem sociale medier, men der er en tendens til, at de stemmer mindre end ældre generationer. Mange er dog stadig aktive medlemmer af deres lokalsamfund; ca. en ud af to var medlem af mindst én organisation i 2014, og en ud af fire udførte frivilligt arbejde. ca. en ud af to var medlem af mindst én organisation i 2014, og en ud af fire udførte frivilligt arbejde ⁽⁶⁾. Dette differentierede billede af unges engagement udfordrer den nuværende opfattelse af begrebet medborgerskab.

... men krisen har skabt nye kløfter

Mange unge kæmper for at finde job af høj kvalitet, hvilket i høj grad vanskeliggør deres overgang til uafhængighed. På trods af at de fleste medlemsstater har oplevet et fald i ungdomsarbejdsløsheden, efter at kurven toppede i 2013, udgør den fortsat et alvorligt problem: 8,7 millioner unge europæere kan ikke finde arbejde ⁽⁷⁾ og den andel, der oplever langtidsarbejdsløshed eller ufrivilligt deltidsarbejde er fortsat høj.

I alt er der 13,7 millioner, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse («NEET'er» — Neither in Employment nor Education or Training) ⁽⁷⁾. Næsten 27 millioner er i fare for at ende i fattigdom eller blive socialt udstødt. Andelen af fattige er højere for unge end for befolkningen som helhed, og ufrivilligt deltidsarbejde eller langvarige perioder med midlertidige stillinger udsætter denne generation for risikoen for langvarig fattigdom ⁽⁸⁾.

⁽²⁾ Arbejdsdokumentet SWD(2015) 169 om unges situation i EU indeholder nærmere oplysninger samt de datakilder, der ligger til grund for analysen.

⁽³⁾ Medmindre andet er angivet.

⁽⁴⁾ Eurostat-indikatoren »unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt« er faldet fra 13,9 % i 2010 til 11,1 % i 2014 for aldersgruppen 18-24 (høje procentsatser findes navnlig i Spanien, Italien, Malta, Portugal og Rumænien).

⁽⁵⁾ Eurostat, befolkning i aldersgruppen 30-34 år med en videregående uddannelse.

⁽⁶⁾ Flash Eurobarometerundersøgelse 408, 2014.

⁽⁷⁾ Eurostat, 2014.

⁽⁸⁾ *Rising inequality: youth and poor fall further behind (Stigende ulighed: unge og fattige falder længere bagud)*, OECD, 2014.

Inaktivitet, fattigdom og udstødelse rammer skævt. De, der begynder livet med færre muligheder, har en tendens til at få færre og færre. Unge, som har indvandrerbaggrund, som har sundhedsproblemer, eller som klarer sig dårligt i skolen, er mere tilbøjelige til ende som NEET'er ⁽⁹⁾. Arbejdsløsheden blandt indenlandsk fødte unge med indvandrerforældre er næsten 50 % højere end blandt andre unge i EU ⁽¹⁰⁾.

Kløften vokser mellem på den ene side de unge, der studerer, og som er sikre på at kunne finde et arbejde og deltage i det sociale, samfundsmæssige og kulturelle liv, og på den anden side dem, som kun har et svagt håb om at leve et meningsfyldt liv, og som er i fare for marginalisering og udstødelse af samfundet.

Kløfterne truer med at underminere den sociale struktur og langsigtede, bæredygtige økonomiske vækst ⁽¹¹⁾. Europas aldrende befolkning gør det endnu mere nødvendigt og presserende at integrere alle unge (under hensyntagen til deres mangfoldighed).

Unge, der befinder sig på den forkerte side af kløften, har svært ved at gøre deres indflydelse gældende i politik. Jo mindre uddannede de er, eller jo mindre de involverer sig i sociale aktiviteter, jo mindre stemmer de eller deltager i frivilligt arbejde eller kulturelle aktiviteter ⁽¹²⁾. F.eks. har NEET'er mindre tillid til offentlige institutioner og deltager mindre i sociale og samfundsmæssige aktiviteter end deres jævnaldrende.

Løsningen findes ikke ved hjælp af en enkelt politik, men alle politikker kan hjælpe

Alle unge bør have de samme fair og lige muligheder, men det kræver langsigtede investeringer. På hver deres respektive kompetenceområder er EU og medlemsstaterne nødt til at mobilisere alle de politikker, der kan bidrage til at forbedre unges fremtidsudsigter.

For at sikre at de seneste tegn på opsving bliver konverteret til vedvarende og bæredygtig vækst har EU arbejdet for at fremme jobskabelse, vækst og investeringer, herunder bestræbelser på at hjælpe unge med at komme tilbage i arbejde af høj kvalitet. EU og medlemsstaterne kan basere deres indsats på ungdomsgarantien ⁽¹³⁾, Den Europæiske Socialfond og investeringsplanen for Europa.

Job er afgørende, men er ikke altid tilstrækkeligt til at sikre fuld integration. Uddannelse kan give unge de kvalifikationer, der er brug for på arbejdsmarkedet og hjælpe dem med at overkomme ulighed og fremme opadgående social mobilitet. Den presserende udfordring for uddannelserne i EU er at investere og modernisere hurtigt nok til at udnytte dette potentiale ⁽¹⁴⁾. Ungdomspolitik, der opererer uden for klasseværelset, kan også hjælpe unge med at opnå den rette kombination af færdigheder, der kan forberede dem på både livet og arbejdsmarkedet.

Unge bør kunne vokse op i inkluderende og pluralistiske samfund, der er bygget på europæiske demokratiske værdier, retsstatsprincippet og de grundlæggende rettigheder. For at sikre tolerance, mangfoldighed og gensidig respekt kræver EU's sikkerhedsdagsorden, at vi arbejder for at tackle de grundlæggende årsager til ekstremistisk vold og forebygge radikalisering, herunder ved at fremme inklusion og deltagelse af unge ⁽¹⁵⁾. Terrorangrebene i Paris og København i år har betydet, at disse komplekse udfordringer er endnu mere presserende. I en erklæring, der blev vedtaget i Paris i marts 2015, forpligtede EU's undervisningsministre og Kommissionen sig til at indføre yderligere initiativer, der skal bevare EU's værdier.

3. EU's og medlemsstaternes initiativer i 2013-2015 ⁽¹⁶⁾

3.1. EU-initiativer: beskæftigelsesegnethed, inklusion og deltagelse

Initiativer på tværs af EU's politikområder

Unge beskæftigelse og beskæftigelsesegnethed forblev topprioriteter i hele perioden 2013-2015.

⁽⁹⁾ »NEET'er«, Eurofound, 2012 og OECD, 2015.

⁽¹⁰⁾ *Indicators of immigrant integration — Settling in 2015 (Indikatorer for integration af indvandrere — Bosættelse i 2015)*, fælles undersøgelse fra Kommissionen og OECD.

⁽¹¹⁾ *In it together: why less inequality benefits us all (I samme båd: hvordan mindre ulighed gavner os alle)*, OECD, maj 2015.

⁽¹²⁾ Flash Eurobarometer-undersøgelse 408, 2014.

⁽¹³⁾ Rådets henstilling om oprettelsen af en ungdomsgaranti (EUT C 120 af 26.4.2013, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Uddannelse 2020, fælles rapport, COM(2015) 408.

⁽¹⁵⁾ COM(2015) 185.

⁽¹⁶⁾ Der findes flere oplysninger i Kommissionens arbejdsdokument SWD(2015) 168 om resultaterne af den åbne koordinationsmetode på ungdomsområdet: http://ec.europa.eu/youth/policy/implementation/report_en.htm

For at forbedre de uddannelsesmæssige resultater arbejdede medlemsstaterne — inden for rammerne af det europæiske semester — på at reducere skolefravald og fremme andelen af unge, der tog en videregående uddannelse for at nå de overordnede mål inden for Europa 2020-strategien. Bestræbelserne blev understøttet af strategirammen for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet samt Erasmus +. Efter Rådets henstilling om validering af ikkeformel og uformel læring er medlemsstaterne siden 2012 begyndt at indføre foranstaltninger, der gør det muligt for unge at få mest muligt ud af det, de lærer uden for det formelle uddannelsessystem.

EU og medlemsstaterne forpligtede sig til at reducere ungdomsarbejdsløsheden ved at lette overgangen fra uddannelse til arbejde. I 2013 blev ungdomsgarantien indført som en strukturel ramme, hvor unge får tilbudt et job, en læreplads, et praktikophold eller videreuddannelse senest fire måneder efter, at de er blevet arbejdsløse eller har forladt det formelle uddannelsessystem. ESF og ungdomsbeskæftigelsesinitiativet afsatte mindst 12,7 mia. EUR til aktivering og beskæftigelse af unge. Ca. 27 mia. EUR af midlerne fra ESF vil blive brugt på uddannelsesinitiativer fra 2014 til 2020. Unge vil også få indirekte gavn af ca. 11 mia. EUR i ESF-støtte til andre initiativer som f.eks. modernisering af jobcentre og støtte til selvstændig erhvervsvirksomhed. Initiativer der hører under ungdomsbeskæftigelsesinitiativet forventes at fremme samarbejdet mellem de forskellige institutioner og tjenester, så især NEET'erne får hjælp på en integreret måde.

Siden 2013 har den europæiske alliance for lærlingeuddannelser fået støtte fra den private sektor, hvor Rådets henstilling fra 2014 om en kvalitetsramme for praktikophold ⁽¹⁷⁾ sigter mod at fremme læring af høj kvalitet samt rimelige arbejdsvilkår. Kommissionen forbedrede oplysningerne til unge jobsøgende i Eures-systemet om udveksling af informationer om beskæftigelsestilbud og iværksatte ordningen »Dit første EURES-job« for at hjælpe unge med at finde et job i udlandet.

Hvad angår EU's sikkerhedsdagsorden og Pariserklæringen, har medlemsstaterne øget bestræbelserne på at fremme inklusion og deltagelse i samfundet for alle unge. Gennem initiativer, herunder den europæiske ungdomsuge, har Kommissionen mobiliseret civilsamfundet til arbejdet med inklusion, medborgerskab og den interkulturelle dialog. Alle disse områder vil få mere støtte under Erasmus+. Disse bestræbelser supplerer det EU-støttede netværk til bevidstgørelse om radikaliseringsproblemer, som peger på den forebyggende rolle uddannelse og undervisning i kritisk tænkning og demokratiske værdier har, når det gælder håndtering af radikaliseringsproblemer. I den forbindelse har Kommissionen understreget betydningen af at opmuntre unge til at forholde sig kritisk til ekstremistiske meddelelser ⁽¹⁸⁾ og har påpeget potentialet i Erasmus+ til at støtte læringsmobilitet og partnerskaber mellem berørte parter, hvilket i sidste ende kan hjælpe unge med at udvikle modstandsdygtighed over for ekstremistiske synspunkter ⁽¹⁹⁾.

Specifikke ungdomspolitiske foranstaltninger

EU's samarbejde fokuserede på social inklusion og styrkelse af unges indflydelse, herunder adgang til rettigheder og politisk deltagelse. Rådet opfordrede til et større bidrag fra ungdomspolitik til at nå målene i Europa 2020-strategien og bekræftede sin hensigt om at opnå bedre inklusion af NEET'er og fremme iværksætterier blandt unge.

Ungdomsarbejde har stået højt på EU's dagsorden siden 2013. En undersøgelse fra Kommissionen viste værdien af ungdomsarbejde for unge i forskellige aspekter af deres liv ⁽²⁰⁾, og i 2015 udpegede den 2. europæiske kongres om ungdomsarbejde de mest presserende udfordringer og opfordrede til en europæisk dagsorden for ungdomsarbejde ⁽²¹⁾. Desuden opfordrede Rådet Kommissionen til at overveje at fremsætte forslag til Rådets henstilling om ungdomsarbejde i lyset af resultaterne af de relevante undersøgelser og arbejdet i ekspertgruppen.

I lyset af bekymringerne om unges manglende deltagelse i traditionelle former for samfundsengagement har Kommissionen indsamlet oplysninger ⁽²²⁾, der bekræfter, at de stadig er interesseret i at deltage, men at de ønsker flere og *andre* måder at deltage på. Udfordringen for de politiske beslutningstagere vil være at finde ud af, hvordan man bedst kan imødekomme det ønske. Rådets resolution fra 2015 om fremme af unges politiske deltagelse i det demokratiske liv i Europa udgør en ramme for håndtering af denne udfordring.

⁽¹⁷⁾ EUT C 88 af 27.3.2014, s. 1.

⁽¹⁸⁾ COM(2013) 941 »Forebyggelse af radikaliseringsproblemer, der kan munde ud i terrorisme og voldelig ekstremisme: Styrkelse af EU's indsats«.

⁽¹⁹⁾ http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/about-ran/ran-prevent/index_en.htm

⁽²⁰⁾ *Value of youth work in the EU* (Undersøgelse af værdien af ungdomsarbejde i EU), 2014, rapport fra ekspertgruppen om unges kreative og innovative potentiale og kvalitetstilgange inden for ungdomsarbejde.

⁽²¹⁾ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8491-2015-INIT/en/pdf>

⁽²²⁾ *Youth participation in democratic life* (Undersøgelse af unges deltagelse i det demokratiske liv), 2013.

Fra politik til konkret handling: Erasmus+

I 2014 lancerede EU Erasmus+ for almen uddannelse, erhvervsuddannelse, ungdom og idræt. Med et budget på 14,7 mia. EUR for perioden frem til 2020 støtter Erasmus+ læringsmobiliteten for fire millioner unge samt undervisere, hvor 10 % af budgettet er øremærket ungdomsaktiviteter, hvilket finansierer cirka 400 000 deltagere i ungdomsudvekslinger og 100 000 deltagere i Den Europæiske Volontørtjeneste. Dette svarer til en stigning på 80 % i støtte i forhold til det tidligere program »Aktive unge«.

Erasmus+ er bedre til at forbinde politik og programmer end tidligere. Det finansierer strategiske partnerskaber mellem uddannelsesudbydere og stimulerer tværsektorielt samarbejde. Ungdomspasset ⁽²³⁾ fortsatte med at støtte anerkendelsen af ikkeformel og uformel læring: Nationale kontorer for unge har siden begyndelsen udstedt næsten 250 000 certifikater. For at udbrede virkningen af ungdomspasset har Rådet foreslået, at det indføres i andre sektorer, og at anvendelsen af forbundne nationale anerkendelsesværktøjer støttes.

Udbredelse af opsøgende arbejde

Gennem brug af både online og offline værktøjer påtog Kommissionen sig opgaven med bedre at informere unge om de muligheder, der tilbydes gennem EU's politikker og programmer. Men endnu vigtigere var ønsket om at lytte til deres synspunkter og idéer. Med 1,5 mio. unikke besøgende i 2014 er Den Europæiske Ungdomsportal blevet grundlaget for disse aktiviteter, hvor der reklameres for muligheder for tværnationalt frivilligt arbejde og skabes kontakt gennem EURES til informationer om job og praktikophold. I 2015 indsamlede Kommissionen idéer fra unge i gennem de »Idea Labs«, der blev afholdt i forbindelse med Den Europæiske Ungdomsuge, som overordnet set nåede ud til 137 000 personer gennem arrangementer og 1,2 mio. gennem de sociale medier.

Kommissionen vil forbedre udformningen og funktionaliteten af Den Europæiske Ungdomsportal og andre online platforme yderligere. Den vil arbejde tættere sammen med netværk, der er i direkte kontakt med unge, som f.eks. Eurodesk-netværket med sine 1 200 informationsspecialister.

3.2. Medlemsstaternes initiativer

Medlemsstaterne udformer i stigende grad tværgående ungdomspolitikker med social og samfundsmæssig integration og beskæftigelse som de primære omdrejningspunkter. De har taget mange initiativer til at integrere unge på arbejdsmarkedet, ofte som en del af ordninger inden for ungdomsgarantien, der er støttet af EU-midler under ESF og ungdomsbeskæftigelsesinitiativet. Derudover blev der i 2014 gennemført 18 mindre pilotprojekter med direkte støtte fra Kommissionen. Alle medlemsstater har indsendt deres planer for gennemførelsen af ungdomsgarantien. I forbindelse med det europæiske semester bliver fremskridtene i forhold til gennemførelsen af planerne vurderet. De fleste medlemsstater har involveret ungdomsorganisationer, og to tredjedele involverede ungdomstjenester i de partnerskaber, der blev oprettet i forbindelse med ungdomsgarantien.

Som reaktion på de bekymringer, som den stigende sociale udstødelse af unge medfører, traf næsten alle medlemsstater foranstaltninger til at fremme inklusionen af NEET'er. De fleste forpligtede sig til at forbedre unges adgang til kvalitetstjenester, og 80 % støttede ungdomsarbejde og ungdomscentre. Ungdomsarbejdet har dog været ramt af budgetnedskæringer i hele Europa ⁽²⁴⁾, mens den stigende andel af unge, der er i fare for fattigdom og udstødelse, øger behovet for handling.

Hvad angår deltagelse i samfundet udviklede 27 medlemsstater mekanismer for dialog med unge: 25 ydede offentlig støtte til ungdomsorganisationer, og to tredjedele støttede brugen af onlinemedier og skabte bedre muligheder for debat. Selv om medlemsstater har forsøgt at involvere unge på tværs af det socio-økonomiske spektrum kan politikere på alle niveauer — i lyset af den vedvarende lave deltagelse blandt nogle grupper — stadig gøre mere for at involvere de underrepræsenterede grupper.

4. Administrering og gennemførelse af rammerne for samarbejde på ungdomsområdet i 2013-2015

Medlemsstaternes rapporter om gennemførelsen af samarbejdsrammen udgør et solidt grundlag for at videreføre EU's samarbejde på ungdomsområdet. Samarbejdsrammen har bidraget til at fremskynde den nationale ungdomsdagsorden og det tværsektorielle samarbejde til støtte for unge, hvilket understøttes af relevant dokumentation og udveksling af erfaringer.

⁽²³⁾ Ungdomspasset er et anerkendt redskab for ikkeformel og uformel læring på ungdomsområdet: Det anvendes til projekter der er støttet af ungdomsdelen af Erasmus+. <https://www.youthpass.eu/en/youthpass/>

⁽²⁴⁾ *Value of youth work in the EU* (Undersøgelse af værdien af ungdomsarbejde i EU), 2014.

For at gøre gennemførelsen af samarbejdsrammen mere effektiv kunne Kommissionen og medlemsstaterne forbedre udvekslingen af relevante oplysninger og anden dokumentation uden for ungdomsområdet. Samtidig kunne de gøre brug af dem til at danne grundlag for mere resultatorienterede ungdomspolitikker. Begge burde støtte inkluderingen af ungdomsspørgsmål i andre politikker. På EU-plan kan gensidig læring gøres mere forskelligartet, f.eks. ved at skabe flere muligheder for peerlæring, der er tilpasset de forskellige behov i medlemsstaterne. Den strukturerede dialog med unge bør gøres mere inkluderende.

Nedenfor gennemgås de vigtigste aktiviteter og instrumenter mere indgående.

Samarbejdsrammen som grundlag for dagsordenen

Samarbejdsrammen havde stor indflydelse på de nationale dagsordener. Næsten alle medlemsstater har iværksat initiativer eller værktøjer på dette område siden 2010. For to tredjedele vedkommende styrkede den de nationale ungdomspolitiske prioriteter, og for en tredjedel vedkommende havde den indflydelse på lokalt og regionalt plan. 11 medlemsstater ændrede deres nationale ungdomspolitik i overensstemmelse med rammebestemmelserne.

Samarbejdsrammen opmuntrede til tværsektorielt samarbejde. Næsten alle medlemsstaterne har institutionaliserede mekanismer, der sikrer en tværsektoriel tilgang til ungdomspolitikken, som f.eks. tværtjenstlige strukturer og jævnlige tværministerielle møder.

Rådets første EU-arbejdsplan for ungdom (2014-2015) sigtede på at fremme gennemførelsen af samarbejdsrammen, og de fleste medlemsstater deltog i dens aktiviteter. 23 mente, at arbejdsplanen lykkedes med at opnå sine mål og afspejlede de nationale prioriteter godt, men nogle advarede mod risikoen for usammenhængende eller parallelle tilgange til den niårige samarbejdsramme.

Evidensbaseret politikudformning: kvantitativ og kvalitativ udvikling

Unge situation i EU måles regelmæssigt på grundlag af en oversigtstavle med 41 indikatorer for forhold, der påvirker unge ⁽²⁵⁾. Medlemsstaterne anvender i stigende omfang disse indikatorer, selv om denne endnu ikke har resulteret i systematiske resultatorienterede ungdomspolitikker.

Indikatorerne og den supplerende dokumentation fra Eurostat, Eurofound og partnerskabet mellem Kommissionen og Europarådet vil, navnlig ved hjælp af analysen fra Pool of European Youth Researchers, hjælpe medlemsstaterne og Kommissionen med at identificere nye tendenser og tilpasse prioriteterne herefter.

Kommissionen og medlemsstaterne er nødt til at dele den dokumentation — også uden for rammerne af det ungdomspolitiske område — med andre, der arbejder med unge. På EU-plan vil den nye »Youth Monitor« ⁽²⁶⁾ levere brugervenlige data, der kan hentes online. Fra 2016 vil en ny »Youth wiki« levere opdaterede oplysninger om nationale politikker, lovgivning og programmer på ungdomsområdet. Dette vil blive suppleret af en ny indikatorramme for overvågning af ungdomsgarantien, hvor de første data forventes i slutningen af 2015.

Gensidig læring: udveksling af erfaringer

Medlemsstaterne har lært af hinanden først og fremmest ved at deltage i ekspertgrupper. I 2013-2015 har eksperter drøftet forskellige måder at støtte unges kreative og innovative potentiale, bidraget fra ungdomsarbejdet til unges udfordringer gennem krisen samt kvaliteten af ungdomsarbejde. Resultaterne blev anvendt i Rådets arbejde samt i drøftelser i European Education, Training and Youth Forum ⁽²⁷⁾. Rapporten fra 2015 om ungdomsarbejde af høj kvalitet ⁽²⁸⁾ lå til grund for Rådets konklusioner om styrkelse af ungdomsarbejde for at sikre mere sammenhængende samfund ⁽²⁹⁾ og indeholdt en opfordring til udvikling af et henvisnings- og vejledningsværktøj om kvalitet for nationale ungdomsorganisationer.

Medlemsstaterne lærte også af hinanden gennem aktiviteter, der blev arrangeret i et partnerskab mellem Kommissionen og Europarådet, og små grupper af medlemsstater afholdt konkrete drøftelser om spørgsmål af fælles interesse såsom lokalt ungdomsarbejde.

⁽²⁵⁾ SEK(2011) 401.

⁽²⁶⁾ http://ec.europa.eu/youth/dashboard/index_en.htm

⁽²⁷⁾ Rådets resolution om en EU-arbejdsplan for ungdom for 2014-2015, 20. maj 2014.

⁽²⁸⁾ *Quality Youth Work — A common framework for the further development of youth work*, http://ec.europa.eu/youth/library/reports/quality-youth-work_en.pdf

⁽²⁹⁾ Maj 2015.

For at få mest muligt ud af de forskellige gensidige læringsaktiviteter bør den næste arbejdsplan omfatte udviklingen af en fleksibel ramme, der kan lette adgangen til oplysninger og resultater fra aktiviteterne. Dette burde fremme udbredelsen af resultaterne og bidrage til at matche partnere med fælles interesser.

Struktureret dialog: udbredelse af opsøgende arbejde og forankring af dialog i den politiske dagsorden

EU's strukturerede dialog mellem beslutningstagere, unge og deres repræsentanter betragtes i vidt omfang som et lovende redskab, når det handler om at lytte til unge. Den første 18-måneders cyklus, som sluttede i 2011, var med til at forme EU's efterfølgende initiativer vedrørende ungdomsarbejdsløshed. I 2013-2015 fokuserede dialogen på social inklusion og styrkelse af unge, og dens anbefalinger blev efterfølgende diskuteret i Rådet.

Den strukturerede dialog har udviklet sig siden 2013 og er bedre forankret i den ungdomspolitiske dagsorden. Deltagerantallet er mere end fordoblet og omkring 40 000 unge mennesker deltog i den sidste cyklus, og mange af disse deltog på vegne af større grupper. Den giver også inspiration til nationale dialogprocesser, som er ved at opstå.

Den strukturerede dialog har endnu ikke opfyldt sit fulde potentiale: Den er stadig ikke i stand til at nå ud til en bredere gruppe af unge med færre muligheder og en svagere politisk stemme. Kommissionen opmuntrer til bredere opsøgende arbejde ved hjælp af Erasmus+-midler til støtte for den nationale indsats og et online høringsredskab, der blev lanceret i 2014. En anden udfordring er at overvåge, hvor meget dialogens resultater ender med at påvirke EU's og medlemsstaternes politik. Af hensyn til den politiske ansvarlighed og for at motivere unge til at forblive engagerede bør de politiske beslutningstagere på alle niveauer give bedre tilbagemeldinger på de reaktioner, de får gennem Den Europæiske Ungdomsportal og de nationale arbejdsgrupper. Resultaterne af EU-ungdomsrapporten 2015 og den igangværende midtvejsevaluering af EU's samarbejdsramme på ungdomsområdet kan give inspiration til forbedringer af den strukturerede dialog fremover.

5. Vejen frem for EU's samarbejde på ungdomsområdet (2016-2018)

Lige adgang til uddannelse, job og mulighed for at deltage i inkluderende samfund

På baggrund af EU's politiske prioriteter, medlemsstaternes rapporter om gennemførelsen af samarbejdsrammen, samt de data og den dokumentation, der er indsamlet, bør samarbejdsrammens fremtidige arbejdsproces prioritere:

- stigende social inklusion af alle unge under hensyntagen til de underliggende europæiske værdier
- mere deltagelse fra alle unge i det demokratiske liv og samfundslivet i Europa
- nemmere overgang fra ungdomsliv til voksenliv, navnlig i forbindelse med integrationen på arbejdsmarkedet

Under hensyn til disse prioriteter, og samtidig med at medlemsstaternes og Kommissionens tiltag skal være rettet mod alle unge, skal der lægges særlig vægt på følgende grupper:

- unge, der risikerer marginalisering
- unge, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse (NEET)
- unge med indvandrerbaggrund, herunder nyankomne immigranter og unge flygtninge.

Kommissionen og medlemsstaterne vil træffe foranstaltninger på disse områder, herunder gennem EU-arbejdsplanen for ungdom, instrumenterne i samarbejdsrammen og samarbejde på tværs af politikområder, for at fremme:

- social inklusion og opsøgende aktiviteter, der kan nå ud til unge med forskellig baggrund, især de socialt dårligt stillede personer, for at sikre at de deltager fuldt ud i sociale og samfundsmæssige aktiviteter
- kapaciteten af ungdomsarbejde, ungdomsorganisationer og netværk, der kan fungere som drivkræfter for inklusion ved at hjælpe unge til at engagere sig, udføre frivilligt arbejde og fremme positive sociale ændringer i samfund
- anerkendelse af ungdomsarbejde af høj kvalitet og opbygning af kapaciteten af det med henblik på opsøgende arbejde og lydhørhed over for nye samfundsmæssige, adfærdsmæssige og teknologiske ændringer
- nye måder at deltage i de demokratiske processer på samt adgang til den politiske beslutningsproces både gennem online og offline værktøjer

- udviklingen af efterspurgte kvalifikationer, herunder medborgerskab, færdigheder inden for den digitale verden og medieverdenen, evnen til kritisk tænkning og interkulturel forståelse
- unges adgang til deres grundlæggende rettigheder samt praktiseringen af ikkediskrimination og interkulturel forståelse samt
- udførelsen af frivilligt arbejde, herunder gennem EU-programmer såsom Den Europæiske Volontørtjeneste og det nye initiativ »Det Europæiske Volontørkorps for Humanitær Bistand« som et middel til at kombinere uddannelse med samfundsengagement ⁽³⁰⁾, mere komplementaritet mellem nationale og internationale aktører til at optrappe det tværnationale frivillige arbejde og skabe bedre forbindelse mellem nationalt frivilligt arbejde og Den Europæiske Volontørtjeneste.

For at afspejle disse prioriteringer bør EU's strukturerede dialog med unge fremme inddragelsen af alle unge i tolerante, mangfoldige og demokratiske samfund. Den næste dialog skal nå ud til et meget større publikum blandt grupper af unge, og især dem, der ikke indtil videre har deltaget i dialogen, bl.a. ved at anvende engagementskabende værktøjer, der er tilpasset unges behov og vaner.

Ungdomspolitikken inden for rammerne af en bredere EU-dagsorden

Ungdomspolitik kan ikke fungere isoleret. Samarbejde og komplementaritet mellem politikker såsom beskæftigelse, uddannelse, sundhed og trivsel, kultur, digitale medier, bæredygtig udvikling, medborgerskab og idræt er afgørende.

Samarbejdsrammens mekanismer kan understøtte et sådant samarbejde. Gennem EU's arbejdsplan kan Kommissionen og medlemsstaterne gennemføre og finjustere tværsektorielle strukturer og arbejdsmetoder. Dette bidrager til at nå de overordnede mål på ungdomsområdet: at skabe flere og lige muligheder for alle unge med hensyn til uddannelse og arbejdsmarkedet, og at fremme aktivt medborgerskab, social inklusion og solidaritet for alle unge.

Europæisk samarbejde på ungdomsområdet bør være del af en bredere politisk dagsorden for unge. For at resultere i konkret påvirkning skal politiske beslutningstagere på både EU- og medlemsstatsniveau arbejde sammen med aktører, tjenesteudbydere, undervisere og virksomheder om at mobilisere ressourcer og midler til at nå en kritisk masse af unge. De bør sigte mod at skabe innovative løsninger på det komplekse fænomen som marginalisering, udstødelse og manglende deltagelse er.

I sidste ende er der et presserende behov for at optrappe indsatsen. For at tilbyde flere unge reelle muligheder for at blive fuldt engagerede medlemmer af deres samfund, har vi brug for en omfattende tilgang, der kan matche de kommende udfordringer. Dette kræver en sammenhængende politisk dagsorden med støtte fra Erasmus+, ungdomsgarantien og de af EU's finansieringsinstrumenter, der når længere ud såsom ESF eller ungdomsbeskæftigelsesinitiativet. Nationale og regionale ressourcer bør støtte disse bestræbelser, hvor det er muligt.

⁽³⁰⁾ På trods af en fordobling af antallet af modtagere gennem Den Europæiske Volontørtjeneste er det tværnationale frivillige arbejde fortsat beskedent på EU-niveau.